

سوغات

قاسم آباد / گیلان

مهری شیرمحمدی

عکس‌ها:

بهروز خسروی

زنانی که بافته دست خردشان را به کمر می‌بندند «چادرشب» را جهانی کردند

چاشو، سوغات قاسم آباد

هستند. «چاشو» (چادرشب) نوعی پارچه دستباف با رنگ‌های بسیار شاد و تند و طرح‌های سنتی است که با دستگاهی موسوم به «پاچال» به صورت متری بافته می‌شود. تا چند دهه پیش هر دختری که در گیلان به خانه بخت می‌رفت، باید چند قواره چاشو جهیزیه می‌برد. چاشو کاربردهای زیادی داشت. بقچه لباس و رختخواب پیچ، پیش پا افتاده‌ترین کاربرد بود. ابتدای بهار، وقتی زن گیلانی پای در باتلاقی به نام شالیزار می‌گذاشت، کمرش را با این پارچه محکم می‌بست تا بتواند ساعت‌ها کار خمیده نشاکاری و رطوبت شدید شالیزار را تحمل کند. وقتی هم مجبور بود کودک خود را به شالیزار ببرد، با چاشوی دیگری نوزاد را به دوش خود می‌بست.

هنوز هم هستند در روستاهای گیلان زنانی که روی دامن بلند لباس سنتی خود، چاشومی می‌بندند. گویی چاشویکی از اجزای لباس زنان روستاست که پا به پای مردان در مزارع کار می‌کنند.

بین دو روستای «قاسم آباد سفلی» و «قاسم آباد علیا» میدانی است با یک المان

روستایی که بیشتر مردم ایران «رقص قاسم آبادی» آن را می‌شناسند، رقصی سنتی برگرفته از آیین کاشت، داشت و برداشت برنج که حالا دو سالی است «چاشو»ی «قاسم آباد» هم توسط یونسکو ثبت جهانی شده است.

حتماً وقتی «غداهیجاوی»؛ رئیس آسیا و اقیانوسیه شورای جهانی صنایع دستی، به روستای «قاسم آباد» آمده بود، میبوت اصالت رنگ و طرح‌های پارچه‌ای شد که از هزاران سال پیش تاکنون به همان شکل سنتی در این روستا بافته می‌شود. به همین دلیل طولی نکشید که پس از بازدید وی، روستای قاسم آباد استان گیلان با محوریت «چادرشب بافی» ثبت جهانی شد.

دو روستای «قاسم آباد سفلی» و «قاسم آباد علیا» در شرقی‌ترین بخش استان گیلان قرن هاست مرکز تولید پارچه سنتی گیلان است. روستایی کوهپایه‌ای که فاصله زیادی با دریای کاسپین ندارد. گویی سر بر طبیعت پرنقش و رنگ جنگل‌های گیلان دارد و پای بر آبی آرامش دریا. روستایی که در هر خانه‌اش را که بزنی، بی‌شک یک دستگاه «پاچال» به راه است و زنان و دختران خانه، مشغول بافتن «چاشو»

به روستا که می‌روی، نقش و رنگ از پر و دیوار می‌ریزد. اصلاً باید پیاده در کوچه پسکوچه‌های این روستا قدم زد و نقوشی را بر دیوار خانه‌ها دید که طرح‌های از هزاران سال پیش از قوم «آمارد»‌ها بجا مانده است؛ «بز»، درخت سرو، پرنده، گل قالی، زیگزاک، خفاش، ماه اریب، پنجره‌های مشبک، صندوقچه، گل معجری و... نقوشی که از دل طبیعت گیلان الهام گرفته، سینه به سینه به نسل بعد رسیده و از هزاران سال پیش تاکنون در این روستا دوام آورده است.